UMEÅ OCH VASA 2030
– gränslösa möjligheter i en hållbar tillväxtregion

Rapport över genomförda aktiviteter 2025

UMEÅ KOMMUN

VÅSA.
VASA.

Innehållsförteckning

Inledning 2

Fokusområde 1 3
Ett innovativt, integrerat, växande och hållbart näringsliv

Fokusområde 2 5
En konkurrenskraftig region som attraherar talanger

Fokusområde 3 7
Attraktiva stads- och livsmiljöer

Fokusområde 4 9
Umeå och Vasa – Gemensamma upplevelser

Kommunikation 14

FOTOGRAFIER
s. 1 Vasa stad, s. 4 Christoffer Björklund, s. 6 Umeå kommun, s. 8 Susanna Slotte-Kock, s. 9 Samppa Toivonen / APOLLO PHOTO, s. 12 Susanna Slotte-Kock, s. 14 Umeå kommun), s. 15 Noora Roine-Rauhala, s. 17 Umeå kommun

Inledning

Det eskalerande negativa världsläget har bidragit till att Finland och Sverige närmat sig varandra allt mer. Tyvärr kan konstateras att år 2025 markerar övergången från krishantering till ett nytt strategiskt normalläge, där säkerhet och civil beredskap integreras i allt från energipolitik till regional utveckling. Samarbetet över gränserna, på olika nivåer såsom bilateralt, nordiskt, inom EU och Nato, är inte längre endast ett val utan en förutsättning. Tack vare vårt långvariga samarbete mellan Vasa och Umeå ligger vi i Kvarkenregionen i framkant när strategiskt viktiga och eventuellt snabba beslut bör tas. Finland och Sverige befinner sig i dag i frontlinjen för EU:s och Natos norra dimension, och under 2025 fördjupades ländernas relation till Nato från medlemskap till ett aktivt och handlingskraftigt deltagande genom nya strukturer för försvaret.

De globala handelskonflikterna under år 2025 ökade även kravet på resiliens inom industrin, logistiken och försörjningskedjorna speciellt i norra och kustnära regioner. Båda länderna stärkte även sina gränskontroller detta år. På grund av hög volatilitet på el- och gasmarknaderna i Europa framstod både Finland och Sverige som stabila energiproducenter i norra Europa.

År 2025 blev trots allt ett mycket **synligt år för Kvarkenregionen och specifikt Umeå-Vasaregionen** där världsledande grön sjöfart, tydliga steg mot en framtida fast förbindelse samt ett starkt internationellt erkännande för vårt energisamarbete var i fokus. Under året fortsatte vi att utveckla vårt strategiska partnerskap, och nya riktlinjer diskuterades utifrån det rådande globala läget. Mot denna bakgrund kommer vi att påbörja revideringen av strategin under år 2026.

Fokusområde 1

Ett innovativt, integrerat, växande och hållbart näringsliv

Projektet *Bothnia Green Energy,* som stöttat utvecklingen av hållbara energilösningar fick både nationellt och internationellt erkännande under hösten 2025 för sitt gränsöverskridande energisamarbete. Projektet avslutades dock under under år 2025, men ett konkret resultat är Kvarkenrådets nya Energiberedning där sex energibolag, bl.a. Umeå Energi och Vasa Elektriska samt universiteten ingår. Projektets genomförande sker i samarbete mellan VASEK, Merinova och Umeå kommun Näringsliv tillsammans med ytterligare partners.

Under år 2025 har även Vasa, Umeå, Örnsköldsvik, Jakobstad och Kristinestad tagit fram ett nytt gemensamt näringslivsprojekt *Business Contacts Kvarken* (Interreg Aurora, Kvarkenrådet). Här är målet att fler företag ska ha affärsutbyten över Kvarken och att de därmed får stärkt konkurrenskraft. Tyvärr fick projektet initialt avslag, men projektinitiativet har vidareutvecklats och inväntar nu nya beslut.

Projektet *Bothnian Coastal Route* har även avslutats under år 2025. Här har den finska och svenska kusten i Bottenviken marknadsförts och utvecklats för att bli en unik året runt besöks anledning. 13 destinationer och Wasaline samarbetade runt Bottniska viken och 23 researrangörer i Europa sålde resepaket under säsongen 2025/26. För genomförandet av projektet stod VASEK och Visit Umeå med fler aktörer.

Eftersom projektet varit framgångsrikt så togs ett nytt projekt, *Bothnian Coastal Route 2* (Interreg Aurora, Kvarkenrådet), fram för en större region, bl.a. Höga Kusten. Planen var att fortsätta utveckla besöksnäringen och marknadsföringen. Detta projekt fick också inledningsvis avslag, men har vidareutvecklats och väntar nu på nya beslut.

Under 2025 har ett rekordstort antal fysiska möten ägt rum. Förutom de möten som sker inom ramen för våra gemensamma projekt så kan t.ex. nämnas att vi har besökt varandras innovations- och affärsstödjande system. Ett event om ägarskiften i företag har genomförts på färjan Aurora Botnia och våra kommunföretag, främst energi, vatten och infrastruktur, har haft flertalet träffar i syfte att lära och samarbeta. Hållbart byggande har utvecklats i Vasaregionen enligt samverkansmodell från Umeå. Logistiken har utvecklats utifrån näringslivets behov, med fokus på sjöfart och flygtrafik. ●

Fokusområde 2
En konkurrenskraftig region som attraherar talanger

För att främja den regionala utvecklingen är det avgörande att vi lockar och behåller talanger både i de enskilda regionerna och inom vår gemensamma större region. Det pågår olika initiativ för att marknadsföra våra områden och attrahera fler invånare. Under år 2025 har Umeå och Vasa haft ett tätt samarbete som bland annat lett till erfarenhetsutbyte och lärande kring dessa insatser, vilket har fördjupat utvecklingsarbetet. Kollegial kontakt mellan städerna stärks genom job shadowing, besök och gemensamma möten. Samarbetet har också varit viktigt eftersom Vasas roll i arbetsmarknadsfrågor har förändrats till följd av att Vasa blivit värdkommun för Österbottens sysselsättningsområde, som en konsekvens av nationella reformer i Finland.

Arbetet har fortsatt för att möjliggöra externt finansierade projekt som syftar till att öka andelen studenter som väljer att stanna i våra regioner efter examen. Exempelvis pågår projektet *Gateway* i Umeå och i Vasa har projektet *Attraktiva Vasaregionen* avslutats vid årsskiftet. Både Umeå och Vasa satsar på att behålla studenter genom erbjudanden om sommarjobb, praktikplatser och extrajobb. Vasa stad har ökat antalet sommarjobb och har samtidigt utmanat de andra kommunerna i Österbotten samt Finlands 21 största städer att följa samma exempel. Dessa insatser stärker studenternas regionala förankring under studietiden, och förbättrar deras möjligheter till sysselsättning efter examen. Ytterligare initiativ till nya projekt med extern finansiering tas gemensamt och i dialog för att pröva innovativa arbetsformer och strategier för att attrahera samt behålla potentiella medarbetare i regionen. ●

Fokusområde 3
Attraktiva stads-och livsmiljöer

Under sommaren 2025 har Wasaline erhållit utmärkelsen Green Shipping Corridor. Wasalines färja Aurora Botnia körs nu helt på biogas. Det blir därmed den första internationella gröna sjöfartskorridoren i världen och alla resor sker koldioxidneutralt. Detta blev möjligt genom samarbetet mellan Vasa stad, Umeå kommun, Umeå Hamn AB, Umeå Kommunföretag AB, Wasaline och Kvarken Ports.

Under hösten 2025 såldes Wasalines verksamhet till Stena Line, vilket på lång sikt stärker Kvarkenförbindelsen strategiskt i ett större nordiskt och europeiskt transportsystem. Färjan Aurora Botnia ägs fortsatt av Kvarken Link, vars ägare till lika delar är Umeå kommun och Vasa stad.

Arbetet med E12-stråket och positionering av den öst-västliga försörjningskorridoren har fortsatt och ett gemensamt positionspapper har undertecknats av aktörerna i stråket, däribland Umeå kommun och Vasa stad. Detta förstärker ytterligare samarbetet över Kvarken och ambitionen att öka flödet av människor och varor i stråket. Trafikledsverket i Finland färdigställde sommaren 2025 en förstudie om en fast förbindelse i Kvarken. Studien konstaterade att en fast förbindelse är tekniskt möjlig.

Vidare har erfarenhetsutbyten varit en återkommande aktivitet under år 2025. I augusti besökte ledningsgruppen för miljö- och hälsoskydd i Umeå sina motsvarigheter i Vasa. Dessutom besökte Umeås detaljplanerare Vasa i september och genomförde då några studiebesök. Båda besöken innehöll erfarenhetsutbyten gällande planläggning, arbetssätt och uppföljning.

Samarbetet med staden Cherson i Ukraina är ett exempel där vi, alla tre städer tillsammans diskuterat frågor kring strategisk planering, medborgardialog och beredskap. I september 2025 möttes representanter från Umeå, Vasa och Cherson först i Umeå och därefter i Vasa inom ramen för *ICLD-projektet (Swedish International Centre for Local Democracy)*. I Umeå låg fokus på planeringsprinciper, strategier, dialogarbete och hållbar stadsutveckling, inklusive studiebesök på Returbutiken, Återvinningscentralen och Seniortorget. I Vasa presenterades stadens delaktighetsprogram, invånarbudget och arbetet som barnvänlig kommun. Chersons representant besökte Vasa gymnasium för att berätta om vardagen i Ukraina, medan parallella viktiga diskussioner hölls om beredskap, öppenhet och civilsamhällets roll i krigstid där alla tre städer delade med sig av sina erfarenheter. Programmet fortsatte med ett studiebesök vid avfallsförbränningsanläggningen Westenergy. Sista dagen ägnades åt det bilaterala samarbetet mellan Vasa och Cherson. ●

Fokusområde 4

Umeå och Vasa – Gemensamma upplevelser

I september inleddes ett omfattande initiativ för att stärka filmbranschens utveckling genom lanseringen av det treåriga projektet *Kvarken Film Network* och *Kvarken Film Hub*. Projektet drivs i nära samverkan av Yrkeshögskolan Novia, Film i Västerbotten och Kvarkenrådet.

Den 23 mars 2025 ägde Nordens dag rum i Väven, Umeå, i samarbete med Umeå kommun, Vasa stads kulturtjänster och Wasa Teater. Det gemensamma arbetet kring evenemangen Körfestivalen, Konstens natt och Spelrum fortsatte under året.

Vasa och Umeå har fortsatt att tilldela ekonomiskt stöd till föreningar för att främja samarbetsprojekt. Vasa stad har infört ett nytt stödsystem för vänortsverksamhet, där bidrag i första hand ges till kultur- och idrottsutbyten. Under våren 2025 beviljades sex aktörer stöd från Vasa, medan Umeå tilldelade tjugo föreningar för resor till Vasa.

Idrottsservicen i bägge städer samarbetade för att arrangera två innebandymatcher i Vasa ishall mellan TPS från Åbo och Thorengruppen från Umeå i augusti.

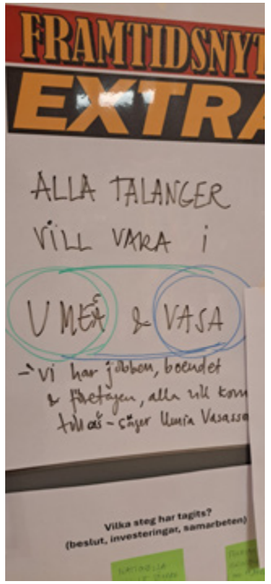
Fotbollslag från Umeå deltog i Wasa Footballcup i juni, och lag från Vasa deltog i Umeå Fotbollsfestival i juli. Vasa Kanotklubb och Umeå Kanotklubb arrangerade ett gemensamt helgevenemang i Umeå i juli, och Umeå Brottning samt Vaasan Toverit deltog i ett gemensamt träningsläger i USA i april.

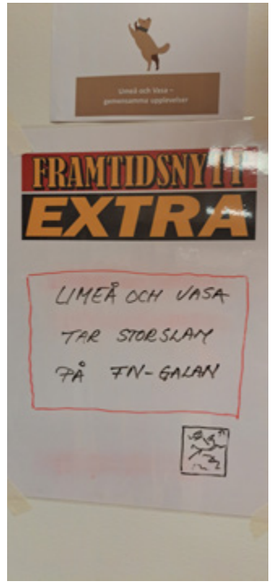
Vasa gymnasium och Maja Beskowgymnasiet har ett gemensamt projekt, att kombinera naturvetenskapliga studier med en elit-idrottssatsning, och inom ramen för projektet har studiebesök genomförts. Minervaskolan från Umeå besökte Vasaregionens idrottsakademi.

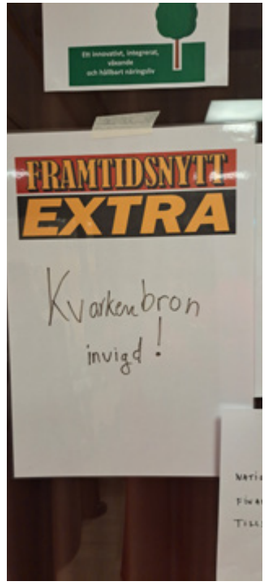
Vasa stads chef för ungdomssektorn och en av servicecheferna från sysselsättningstjänsterna deltog i job shadow i Umeå för att observera sina kollegors arbetsmetoder. En tydlig skillnad mellan de två länderna är att Finland har en särskild ungdomslag, medan Sverige saknar motsvarande lagstiftning. Denna skillnad påverkar hur ungas delaktighet och inflytande organiseras inom kommunerna, vilket väckte intressanta diskussioner kring effektivitet och metodval. Ungdomsservicen i Vasa och fritidsförvaltningen i Umeå har dessutom inlett ett Erasmus+-projekt. Servicechefen noterade att de svenska mötena var mobilfria och präglades av fokus på en fråga i taget, vilket främjade konstruktiva samtal.

Visitbolagen har pågående marknadsföringskampanjer året runt: vinter-, evenemangs-, mat- och sommarkampanj samt enkätundersökningar. De har ordnat tre informationsträffar med Wasalines säljpersonal. Ett stort antal företagsaktiviteter och säljinsatser har genomförts inom ramen för projekten *Botnia Coastal Route* och *Västerbotten Sweden*.

Möjligheter och samarbete var i fokus på Umeå-Vasas gemensamma strategidag som hölls i Umeå den 11 december 2025. Då samlades politiker och ansvariga tjänstepersoner från Umeå och Vasa för att följa upp, utvärdera och utveckla det strategiska samarbetet. Deltagarna fick ta del av återrapportering från fokusgrupperna kring näringsliv, talangattraktion, stads- och livsmiljöer samt gemensamma upplevelser. De efterföljande diskussionerna kretsade kring hur regionen kan utvecklas till 2035 och vilka steg som krävs för att nå dit.

Representanter från Umeå (6 personer) och Vasa (5 personer) deltog i en studieresa till Nova Gorica, Slovenien och Gorizia, Italien 18-21.4 2025. I samband med andra världskrigets fredsfördrag delades staden Gorizia i två delar; Gorizia och Nova Gorica. Städerna ligger nu i två olika länder, men kommunerna har hittat olika sätt att samarbeta över nationsgränserna. Gorizia kommun informerade om EGTC GO, som ägde projektet Europas Kulturhuvudstad 2025. EGTC GO är en Europeisk Gruppering för Territoriellt samarbete, bildad 2011 av kommunerna Gorizia (Italien), Nova Gorica och Šempeter-Vrtojba (Slovenien). Målet är att integrera den gränsöverskridande regionen, öka ekonomisk tillväxt och förbättra livskvaliteten. Målsättningen var att bryta ner administrativa och fysiska hinder mellan gränsstäderna för att skapa ett enhetligt ekonomiskt och kulturellt område. Studieresan var mycket givande och det var lärorikt att höra hur dessa två kommuner hittat samarbeten över nationsgränserna, mycket med hjälp av EU och inom ramen för EGTC. Mer info: EGTC GO

Kommunikation

Under år 2025 har vi fortsatt att lyfta fram vårt samarbete ur olika perspektiv. Det har gjorts via ökad digital synlighet på respektive webbplats, intranät samt via LinkedIn-kanalerna, där vi regelbundet har synliggjort goda exempel.

Wasalines hållbarhetsarbete har lyfts fram vid ett flertal tillfällen under året vilket kunnat knytas till det gränsöverskridande samarbetet. Utifrån uppmärksamheten har också strategiska projekt, mellan våra städer, synliggjorts – däribland *Bothnia Green Energy*.

Stena Line köpte delar av Wasaline under hösten, vilket gav internationell uppmärksamhet och möjliggjorde att samarbetet mellan Vasa och Umeå kunde synliggöras ännu bättre.

Den svenska melodifestivalen var en inspirationskälla 2025. Österbottniska KAJ vann den svenska tävlingen och badade bastu med hela Europa. Det möjliggjorde en rad kommunikationsinsatser under våren där vi synliggjorde samarbetet mellan våra städer. Visit Vaasa bjöd på bastubad i Umeå under *Sinnenas vecka* på hösten.

På respektive webbplats har det strategiska samarbetet fått mer synlighet. På webbplatsen vasa.fi finns Umeå-Vasa strategin samt de årliga rapporterna publicerade sedan flera år tillbaka. Motsvarande finns nu även på umea.se. Information om strategiarbetet har också synliggjorts på respektive intranät.

Under året har flera utbyten mellan våra städer uppmärksammats. Ett exempel är idrottsföreningarna Thorengruppen och TPS innebandy. Ett annat är det gemensamma besöket i Slovenien och Italien. Flera medarbetare från Vasa har också genomfört job shadow i Umeå och erfarenheterna har lyfts fram på Vasas intranät.

I Vasa togs en fotoutställning fram för hamnterminalen som kompletterar det som tidigare genomförts i Umeå. Syftet är att skapa en trevligare inramning för resenärer genom att synliggöra unika motiv från respektive stad. Utställningen uppdateras regelbundet för att stärka en sammanhållen och levande koppling mellan våra städer.

Betald reklam riktat till resenärer från Umeå med omnejd har använts på Wasalines digitala skärmar med information om Vasas museer och deras utställningar under mars, maj och september. Under sommarsäsongen, från juni till augusti, har även allmän kulturreklam visats.

Mycket av kommunikationen och marknadsföringen sker också inom fokusgrupperna i olika projekt och åtgärder.

Bättre tillsammans! Under 2025 har fler medarbetare från respektive stad blivit bättre på att bidra till synlighet i sina egna sociala medier. Det är positivt, eftersom personliga uppdateringar och konkreta händelser ger större genomslag. Det är viktigt att vi alla känner stolthet över detta fina samarbete och vill berätta om det.

UMEÅ KOMMUN

VAASA.
VASA.